

Algemeen bestuur

VERGADERDATUM
6 april 2022

STUKDATUM
22 maart 2022

PROCES
Besturen

ONDERWERP
Vervolg advies toekomstvaste GR

STELLER
Ralph de Haan

EIGENAAR

VERTROUWELIJK
Nee

Voorstel

Rubriek: *Ter besluitvorming*

Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met:

- het nader concretiseren van de aanbevelingen voor een toekomstvaste GR en deze juridisch te vertalen naar de tekst van de gemeenschappelijke regeling door Rijnconsult
- het tevens meenemen van de verplichte wijzigingen vanuit de WGR in de tekst van de gemeenschappelijke regeling.
- de nieuwe uitwerking inclusief aangepaste tekst van de gemeenschappelijke regeling voor te leggen aan het strategisch overleg met de deelnemers in GBLT.
- het inbrengen van de aanbevelingen inclusief uitwerking voor besluitvorming door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur op 6 juli.

Samenvatting

De gemeenschappelijke regeling GBLT functioneert goed. De belangen van de vijf waterschappen en zes gemeenten lopen in hoge mate parallel. Dat draagt bij aan de solidariteit en de harmonieuze bestuurlijke verhoudingen. In principe redenen om de bestaande afspraken tussen de deelnemers, vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling, ongewijzigd voort te zetten.

In het voorjaar 2020 hebben de deelnemers een bestuurlijke positiebepaling GBLT aangenomen, waarin allereerst geconcludeerd werd dat de samenstelling van deelnemers toereikend is. Uitbreiding wordt niet helemaal uitgesloten, zo is uitgesproken in de informatiebrief aan de deelnemers. Daarom heeft het algemeen bestuur zich voorgenomen te onderzoeken of de opzet van de GR of de stemverhouding moet worden herzien en uitgewerkt in het geval de samenstelling gaat veranderen. En zo ja, hoe dan.

Dit onderzoek is belegd bij een bestuurlijke werkgroep met vertegenwoordiging vanuit het bestuur (zowel gemeenten als waterschappen) en onder begeleiding van adviesbureau Rijnconsult. De vraag voor de bestuurlijke werkgroep luidde, kort en goed: moet de opzet van de samenwerking worden aangepast wanneer het aantal deelnemers groeit? Of een gemeente kan toetreden, en onder welke condities is een andere strategische vraag. Daarover gaat dit onderzoek niet.

Het eindresultaat van de werkgroep is weergegeven met zes aanbevelingen over:

1. De eventuele uitbreiding van het DB.
2. De onwenselijkheid van deelnemers die niet toetreden maar enkel producten willen afnemen.
3. De actieve informatieverstrekking vanuit GBLT aan gemeenteraden en algemeen besturen.
4. Het contracteren van eventuele nieuwe deelnemers op de huidige bestuurscultuur van solidariteit, gelijkwaardigheid en het beginsel van "one man, one vote".

5. De slagvaardigheid van het AB in het geval van een eventuele uitbreiding.
6. De slagvaardigheid voor veranderingen in de governance van de gemeenschappelijke regeling.

Het resultaat is opiniërend behandeld in de laatste vergadering van het algemeen bestuur op 9 februari. Als resultaat van deze behandeling is de bestuurlijke werkgroep decharge verleend. Daarnaast is besloten als vervolgstap de rapportage in het strategisch overleg opdrachtgevers, samen met de secretaris-directeuren en hoofden middelen te bespreken. Onderstaand een korte weergave van deze bespreking:

- Hoewel de deelnemers liever eerder bij het proces waren aangehaakt, waren zij blij met de betrokkenheid, wat heeft geleid tot een levendige discussie. Daarbij werden de grote lijnen van het advies herkend. Hoewel een enkele deelnemer nog andere beelden had, zag het merendeel van de deelnemers de voordelen van het behouden van het solidariteitsprincipe en de beginselen van “one man, one vote”.
- Het onderscheid tussen een deelnemer en diensten via een DVO wordt herkend. Wel wordt voorgesteld in de GR meer ruimte te laten voor het AB om te werken met DVO's. Zeker als tijdelijke overbrugging. Om deze constructie echter te beperken en niet de overhand te laten nemen wordt voorgesteld een maximum te stellen aan de totale deelnemersbijdragen. Bijvoorbeeld maximaal 5%. Dit voorkomt dat de verhouding deelnemers en dienstverlening via een DVO omslaat, waardoor een continuïteitsrisico kan ontstaan bij beëindiging van de samenwerking.
- Ook werd aangegeven dat er nog onduidelijkheid bestaat over de concreetheid van aanbevelingen 5 en 6 over de wijze van besluitvorming. Deze aanbevelingen verdienen dan ook eerst een verdieping, met name een toelichting op de huidige situatie en een onderbouwing van de keuzes en concrete voorbeelden die aansluiten bij het advies. Een toets op juridische haalbaarheid maakt hiervan onderdeel uit.
- De onduidelijkheid manifesteert zich ten aanzien van het onderscheid in besluitvorming tussen generieke, gemeentelijke en waterschapsvraagstukken. En hoe met name de belangen van de waterschappen bij deze besluiten zijn geborgd bij uitbreiding van de samenstelling door de toetreding van meer gemeenten.
- Er is dan ook voorgesteld aan de voorkant te borgen hoe besluitvorming voor deze vraagstukken wordt ingevuld. Vraagstukken zijn in principe generiek, tenzij. Bij het laatste kan onderscheid worden gemaakt naar waterschappen en gemeenten, met besluitvorming op basis van meerderheid of unaniem. In het advies wordt besluitvorming voorgesteld op basis van 2/3 meerderheid. Deze verhouding lijkt niet afdoende om bij een groei van gemeenten de belangen van de waterschappen voldoende te borgen. Een 3/4 meerderheid lijkt dan meer passend met aandacht voor de verschillende belangen en zonder afbreuk te doen aan slagvaardigheid.
- Tot slot werd aangegeven dat de voorgestelde aanpassingen mogelijk alleen goed passen tot een bepaalde omvang van de samenstelling. Bijvoorbeeld indien de samenstelling is gegroeid tot maximaal 20 deelnemers. Hierna dient de governance opnieuw te worden bekeken. Een zogenaamde periodieke APK om tijdig te kunnen acteren als het nodig is.

Tot slot bestond nog onduidelijkheid over het vervolgproces. De vervolgstappen en tijdslijnen vragen om een nadere communicatie. De deelnemers hebben hierbij de vraag gesteld nauw te worden betrokken.

Stappen in de besluitvorming

Oorspronkelijk zou het dagelijks bestuur na de bespreking in het strategisch overleg met de opdrachtgevers het besluit nemen over het inbrengen van de aanbevelingen voor besluitvorming in de vergadering van het algemeen bestuur op 6 april. De afstemming in het strategisch overleg heeft echter aangetoond dat eerst een nadere concretisering en juridische uitwerking noodzakelijk is voordat besluitvorming kan plaatsvinden.

Uiteindelijk zijn de colleges en dagelijks besturen van de deelnemers bevoegd te besluiten over de voorgestelde wijzigingen, nadat zij daartoe toestemming hebben verkregen van hun vertegenwoordigde

organen. In het DB van 16 maart is dan ook voorgesteld eerst de aanbevelingen inclusief een aangepaste tekst voor de gemeenschappelijke regeling uit te werken. Deze uitwerking kan worden verzorgd door Rijnconsult.

Op de valreep van 2021 is de wijziging Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) definitief geworden. Vanwege deze wijzigingen vanuit de WGR moet de gemeenschappelijke regeling van GBLT in 2022 of 2023 worden aangepast. Wijzigingen die onder andere vragen om een aanpassing van de tijdslijnen in de begrotingscyclus. Aangezien Rijnconsult de aanbevelingen ook verder uitwerkt in een aangepaste tekst voor de gemeenschappelijke regeling wordt voorgesteld hierbij ook de verplichte wijzigingen vanuit de WGR mee te nemen.

De nieuwe uitwerking van Rijnconsult wordt vervolgens nogmaals in het strategisch overleg voorgelegd aan de opdrachtgevers in GBLT. Het resultaat hiervan, inclusief eventuele aanpassingen, wordt voorgelegd aan het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur neemt het besluit over het inbrengen van de aanbevelingen inclusief uitwerking voor besluitvorming aan het algemeen bestuur op 6 juli. Na instemming van het algemeen bestuur kan het voorstel voor wijziging van de gemeenschappelijke regeling in de tweede helft van 2022 worden voorgelegd aan de colleges en dagelijks besturen van de deelnemers voor besluitvorming.

Daarnaast dient nog besluitvorming plaats te vinden over een eventuele toetreding van de gemeente Ommen. Deze besluitvorming moet echter niet worden vermengd met besluitvorming over aanpassingen in de GR. Vanuit efficiencyoverwegingen verdient het wel aanbeveling alle wijzigingen in één procedure te regelen. Met de voorwaarde dat alle wijzigingen als afzonderlijk beslispunten worden gepresenteerd en toegelicht. Het voorstel om de wijzigingen in één procedure te behandelen kan worden behandeld in de algemeen bestuursvergadering in het tweede deel van 2022.

Personele gevolgen

Geen.

Financiële gevolgen

Geen.

Architectuurtoets

Niet van toepassing.

Juridische gevolgen

Indien de aanbevelingen in de rapportage Rijnconsult worden gevolgd, leidt dat tot een aanpassing van de tekst van de gemeenschappelijke regeling. Die moet door de deelnemers worden bekrachtigd.

Publicatie

Publicatie komt in beeld wanneer de deelnemers de gemeenschappelijke regeling aanpassen.

Communicatie

Het bestuur en de deelnemers in GBLT worden actief geïnformeerd over de voortgang van het advies en het proces.

Gevolgen voor privacy en informatiebeveiligingsrisico's

Geen.

ONDERWERP

Vervolg advies toekomstvaste GR

DATUM

6 april 2022

gemeente- en
waterschapsbelastingen

Andere uitvoeringsgevolgen en risico's

Niet van toepassing.

Evaluatie

Na behandeling in algemeen bestuur.

Bijlagen

Geen